

Dossier: stijging energieprijzen kan overheid 74 miljoen per maand extra opleveren

Maart 2026

Studiedienst PVDA

De oplopende energieprijzen zijn onhoudbaar voor de werkende bevolking. Met de illegale oorlog van de VS en Israël tegen Iran zijn de energie- en brandstofprijzen sterk gestegen. Deze forse prijsstijging levert niet alleen de oliemultinationals veel winst op, ook de overheid krijgt extra inkomsten. Dat komt doordat de btw-inkomsten toenemen naarmate de prijs stijgt.

Volgens inschattingen van de PVDA studiedienst zullen de huidige prijsstijgingen de overheid naar schatting minstens 74 miljoen per maand euro extra inkomsten genereren uit de btw op diesel, benzine, mazout en aardgas, ervan uitgaande dat de prijzen op het huidig niveau blijven. Indien de oorlog nog verder escaleert en de energieprijzen nog verder stijgen, kunnen de btw-inkomsten nog verder toenemen.

1. Meerinkomsten uit brandstof

1a. Stijging van brandstofprijzen

De brandstofprijzen bestaan uit: de productiekost ex-raffinaderij, de marge en distributiekosten, de accijnzen energiebijdrage, de Aseva bijdrage en de btw (21%).

Tabel 1: evolutie brandstofprijzen ten opzichte van vorig jaar

Evolutie brandstofprijzen	Diesel (B7)		Benzine (95 RON E10)	
	Maximumprijs 28/03/2026 ¹	Gemiddelde prijs 2025 ²	Maximumprijs 28/03/2026	Gemiddelde prijs 2025
Productprijs ex-raffinaderij	0.9414	0.5882	0.6993	0.5174
Accijnzen en energiebijdrage	0.6002	0.6002	0.6002	0.6002
BTW (21 %)	0.3754	0.3012	0.3233	0.2851
Marge en distributiekosten	0.234	0.234	0.2293	0.2293
Aseva bijdrage	0.012	0.012	0.0109	0.0109
Totale prijs	2.163	1.736	1.863	1.643

¹ Bron: Energia <https://www.energiafed.be/nl/maximumprijzen>

² Bron: Statbel <https://bestat.statbel.fgov.be/bestat/crosstable.xhtml?view=3a4cfb82-0c67-4f97-94f3-58b2509763ab>

1b. De meerinkomsten voor de overheid

De accijnsinkomsten veranderen niet mee met een stijgende (of dalende) brandstofprijs, aangezien accijnzen niet evolueren met prijzen, maar afhankelijk zijn van het gebruik (euro/liter). Het accijnsbedrag voor zowel benzine als diesel bedraagt 0,6002 euro/liter. De btw daarentegen is een proportionele belasting: er is een tarief van 21% van toepassing op de prijs exclusief btw. Inclusief accijnzen: dit is dus een belasting bovenop een belasting. Wanneer de prijs stijgt, zoals nu het geval is, stijgen automatisch ook de btw-inkomsten.

In tabel 1 zien we dat de btw-inkomsten uit diesel gestegen zijn met 0,0742 euro/liter ten opzichte van vorig jaar en die op benzine met 0,038 euro/liter.

We maken op verschillende manieren een inschatting van de meerinkomsten uit de btw op diesel en benzine voor de overheid. We gaan er hierbij van uit dat de distributiekosten en marges van brandstofleveranciers niet verhogen. Voor de meerinkomsten uit benzine rekenen we eenvoudigheidshalve ook enkel met de prijsstijging van benzine euro 95 (de meest gebruikte type benzine) en niet die van benzine euro 98.³

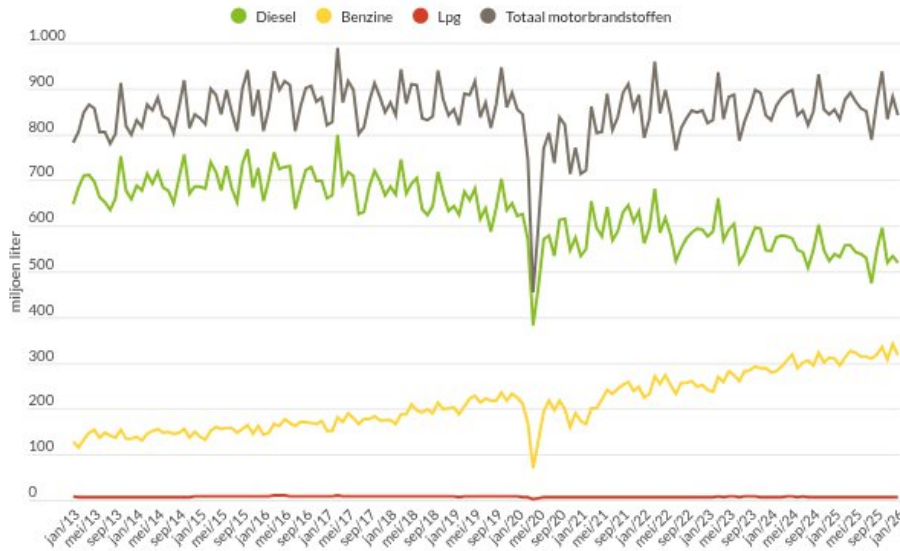
Methode 1: op basis van gemiddeld verbruik

De FOD Economie publiceert maandelijks de consumptie van de voornaamste aardolieproducten.

---

³ De prijs van benzine euro 98 is ongeveer evenveel gestegen als die van benzine euro 95

Consumptie van de voornaamste motorbrandstoffen

We zien een stijgende trend voor de consumptie van benzine en een dalende trend voor diesel. We zien dat het totale brandstofverbruik schommelt, maar relatief stabiel blijft de laatste jaren. Voor de inschatting van de meerinkomsten uit btw gebruiken we het gemiddelde gebruik van 2025.

Tabel 2: inschatting meerinkomsten overheid uit btw op basis van gemiddeld brandstofverbruik

	Extra inkomsten btw door prijsstijging(euro/liter)	Gemiddelde consumptie volgens FOD Economie (miljoen liter/maand)	Extra inkomsten btw door prijsstijging(miljoen euro/maand)
Diesel	0.0742	538.7	39.96
Benzine	0.038	317.21	12.04

Totaal	52.00
--------	-------

Methode 2: inschatting op basis van budgettaire impact accijnsverhoging regering

Als onderdeel van het begrotingsakkoord besliste de regering eind november 2025 om de accijnzen op diesel en brandstof op 1 januari 2027 met 0,0042541 euro/liter te verhogen. Dit moet respectievelijk 28,6 miljoen euro per jaar (inclusief btw) opbrengen voor diesel en 21,4 miljoen euro per jaar (inclusief btw) voor benzine (bron: begrotingsnotificaties 2026-2029 van 12/12/25). Vertrekkende van de budgettaire inschatting van de impact uit de accijnsverhoging, kunnen we een inschatting maken van de meerinkomsten uit btw, gegeven een bepaalde verhoging van de btw.

Tabel 3: inschatting meerinkomsten uit btw op basis van geraamde budgettaire impact accijnsverhoging regering

	Accijnsverhoging Arizona (euro/liter)	Opbrengst, incl. btw (miljoen euro/jaar)	Opbrengst, excl. btw (miljoen euro/jaar)	Extra inkomsten btw door prijsstijging (euro/liter)	Extra inkomsten btw door prijsstijging (miljoen euro/maand)
Diesel	0.0042541	28.6	23.64	0.0742	41.56
Benzine	0.0042541	21.4	17.69	0.038	15.92
Totaal (miljoen euro/maand)					57.47

Uitgaande van deze twee berekeningsmethodes kunnen de inkomsten voor de overheid uit brandstof voor minstens 50 miljoen per maand stijgen indien de huidige hoge prijzen aanhouden.

2. Meerinkomsten uit mazout

Ook de prijs van mazout steeg door de oorlog zeer sterk (+70%). Een gemiddeld gezin dat verwarmt op mazout verbruikt gemiddeld 2.000 a 2.500 liter per jaar. Op mazout betalen mensen 21% btw. De stijging van de mazoutprijzen leidt dus tot een aanzienlijke stijging van de btw-inkomsten voor de overheid. Tabel 4 geeft de inschatting van de meerinkomsten uit btw door de stijgende mazoutprijzen.

Tabel 4: inschatting meerinkomsten overheid uit prijsstijgingen mazout

Meeropbrengsten uit mazout	
Prijs voor de crisis, incl. btw	0,839 euro/liter ⁴
Huidige maximumprijs (28/03/2026)	1,44 euro/liter
Verschil	0,601 euro/liter
Prijsstijging gemiddeld gezin	1202 a 1502 euro/jaar
Meerinkomsten uit btw per gezin	208,61 a 260,76 euro per gezin per jaar

⁴ Gemiddelde prijs 2025 Gasolie verwarming (H0/H7) (minder dan 2000 l). Bron: Statbel
<https://bestat.statbel.fgov.be/bestat/crosstable.xhtml?view=3a4cfb82-0c67-4f97-94f3-58b2509763ab>

Aantal gezinnen die op mazout verwarmen	circa 1.200.000 gezinnen ⁵
Meerinkomsten uit btw voor de overheid per maand	21,06 a 26,33 miljoen euro per maand

Volgens een eerste preliminaire inschatting kunnen de inkomsten voor de overheid uit mazout voor minstens 20 miljoen per maand stijgen, indien de huidige hoge prijzen aanhouden.

3. Meerinkomsten uit aardgas

Tot slot berekenen we ook de meerinkomsten uit btw voor aardgas. Deze zijn beperkter aangezien het btw-tarief 6% bedraagt en niet 21%. Tabel 5 geeft de inschatting van de meerinkomsten uit btw door de stijgende gasprijzen.

Tabel 5: inschatting meerinkomsten overheid uit prijsstijgingen aardgas

Meeropbrengsten uit aardgas	
Aardgasprijs voor de crisis, excl btw	circa 30 euro/MWh
Huidige aardgasprijs (28/03/2026)	54,43 euro/MWh ⁶

⁵ Volgens de meest recente cijfers van de FOD Economie verwarmt 23,2% van de gezinnen met mazout (Analyse van het energieverbruik van huishoudens in België in 2023, gepubliceerd in augustus 2025. <https://economie.fgov.be/nl/publicaties/analyse-van-het-2>)

⁶ We rekenen hier met de Q2-2026 van de ice endex dutch natural gas forward als inschatting van de huidige gasprijs voor consumenten. Bron: <https://www.elexys.be/insights/ice-endex-dutch-natural-gas-forward>

Gemiddeld verbruik gezin	17 MWh/jaar
Prijsstijging (energiekost) gemiddeld gezin	415 euro/jaar
Meerinkomsten uit btw per gezin	24,91 euro per gezin per jaar
Aantal gezinnen die met aardgas verwarmen	Circa 3.000.000 gezinnen ⁷
Aantal gezinnen met variabel contract	65% ⁸
Meerinkomsten uit btw voor de overheid per maand	4,05 miljoen euro per maand

Volgens een eerste preliminaire inschatting kunnen de inkomsten voor de overheid uit aardgas voor circa 4 miljoen per maand stijgen, indien de huidige hoge prijzen aanhouden. Voor een meer gedetailleerde inschatting moeten er rekening gehouden worden met meerdere factoren:

- Enerzijds is de huidige inschatting vermoedelijk een aanzienlijke onderschatting, aangezien we hier rekenden met de energiekost op basis van de gasbeurzen, terwijl de energiekost vastgelegd wordt door de energieleveranciers en zij ook een percentage nemen op de energieprijs. In realiteit zal het huidige prijsniveau een grotere prijsstijging voor de consument betekenen dan de geraamde 415 euro/jaar, maar hiervoor is het wachten op nieuwe cijfers die de regulator CREG pas tegen eind april/begin mei zal publiceren.

---

⁷ Bron: <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Reports/RA250709NL.pdf?>

⁸ Bron: CREG. Samenstelling van de productportefeuilles per leverancier en het besparingspotentieel voor huishoudens op de Belgische elektriciteits- en aardgasmarkt in 2025. 12 maart 2026. Zo'n 26,13% heeft vast contract en 8,75% heeft sociaal tarief.

- Anderzijds stappen/stapten nog veel consumenten snel over op een vast contract. Het aantal mensen met een variabel contract zal dus vermoedelijk nog verder dalen. Hierdoor kunnen de meerinkomsten voor de overheid dalen.

4. Conclusie

Benzine en diesel dreigen opnieuw richting recordprijzen te gaan, terwijl veel mensen hun wagen nodig hebben om te gaan werken. Ook de prijzen voor mazout en aardgas stijgen zeer sterk. Volgens eerste inschattingen van de PVDA studiedienst zal de overheid naar schatting minstens 74 miljoen per maand extra btw-inkomsten uit diesel en benzine (> 50 miljoen), mazout (> 20 miljoen) en aardgas (> 4 miljoen) innen, ervan uitgaande dat de prijzen op het huidige niveau blijven. Indien de oorlog verder escaleert en de energieprijzen verder stijgen, kunnen de meerinkomsten uit btw nog verder toenemen.

De PVDA stelt voor om de brandstofprijs te blokkeren op maximaal 1,60 euro per liter. Dat kan door de accijnzen te verlagen. Vandaag bestaat de brandstofprijs uit 0,72 euro/liter accijnzen, inclusief btw. De overheid heeft dus een grote hefboom in handen om de brandstofprijzen te doen dalen en stabiliseren. Ook op aardgas en elektriciteit stelt de linkse partij voor de accijnzen te verlagen. Verschillende Europese landen, zoals Spanje, Italië, Zweden en Oostenrijk, hebben al aangekondigd om de taksen op energie te verlagen. Dat toont dat het verlagen van de energieprijzen perfect mogelijk is en een kwestie van politieke keuzes.

Om deze verlagingen te financieren schuift de PVDA twee pistes naar voren. Ten eerste moeten de extra btw-inkomsten door de hoge energieprijzen integraal terugvloeien naar de bevolking. Maar dat volstaat niet. De PVDA wil ook de oorlogsprofiteurs aanpakken: de grote bedrijven die vandaag massaal profiteren van de oorlog in het Midden-Oosten, zoals de oliemultinationals. Zo berekende energie-onderzoeksbureau Rystad Energy⁹ dat de Amerikaanse oliebedrijven alleen al tot 54 miljard euro (63 miljard dollar) extra inkomsten kunnen genereren bij een olieprijs van rond de 100 dollar per vat.

---

⁹ <https://www.ft.com/content/37d49e35-8d0e-4ea6-9db8-74183101f204>

Het is niet aan de werkende mensen om de prijs van deze oorlog te betalen. Daarom stellen we voor om de verlaging van de accijnzen mee te financieren via een bijzondere bijdrage op de overwinsten van de oliemultinationals zoals Total en Exxon. België kan zo'n bijdrage perfect zelf invoeren, zoals ook gebeurde tijdens de vorige energiecrisis.¹⁰

Tegelijk moeten we ook lessen trekken uit de vorige energiecrisis. Toen zagen we dat grote multinationals met marktmacht de crisis aangreep om hun prijzen verder op te drijven (graaiflatie). Niet om gestegen kosten te dekken, maar om hun winstmarges op te krikken. De Europese Centrale Bank stelde vast dat twee derde van de prijsstijgingen in 2022 voortkwam uit hogere winstmarges¹¹, terwijl lonen slechts een bijrol speelden. Daarom moet België ook op Europees niveau pleiten voor structurele maatregelen, zoals het blokkeren van energieprijzen en het belasten van overwinsten. Het is niet aanvaardbaar dat een handvol multinationals zich verrijkt met deze oorlog, op kap van de werkende mensen.

---

¹⁰ Onder druk van de PVDA heeft de voormalige Vivaldi-regering een "solidariteitsbijdrage" van 600 miljoen van de oliesector ingevoerd met de wet van 16 december 2022 tot vaststelling van een tijdelijke solidariteitsbijdrage van de oliesector

https://wetwijzer.be/laws/2022043066?language_id=1&show_colors=true

¹¹ Oscar Arce, Elke Hahn en Gerrit Koester, How tit-for-tat inflation can make everyone poorer, Europese Centrale Bank, 30 maart 2022.

<https://www.ecb.europa.eu/press/blog/date/2023/html/ecb.blog.230330~00e522ecb5.en.html>